

SINISMENEAN

LUR-ALDAKUNTZA

Amabost urteko mutil batek, bere sendia beste auzotegi batera aldatu zanean, olan azaldu ebazan bere biozkadak:

Bildur nintzan, lagunik ez nebalakoan aurkituko. Bakartadearen itxaropenak bildurtu egiten ninduan berebilletik urtetea. Thor inguruan ezagutu barik biozkakuta geratzen nintzan.

LAGUNAK

Beste batek begiratu zer diñoskun:

Iñoz ez jat aitzuko ona etorri nintzaneko aldia. Ikastolako lenengo eguna negargarria izan jatan. Adiskiderik ez ne-bala izango uste izateak bildur aundia emoten eustan eta ikaskideak fin begira zer pentsauko ete eben ardura aundia neukan.

Amabost amasei urteko gazteentzat ardura aundiko gauzea da laguneren arazoa.

ALDIAK

Erlejiño-gauzetarako gaztaroa aldi ezbaridinetan banatu leike.

Lenengo aldia, amabost amasei urtera artekoa. Or gurasoak eta etxeoak dira umeen erlejiño gogoetan, balioak eta ikuspegia eraturten dabezenak.

Bigarrena, amabost amasei urtekoa. Or lagunak dauke garrantzi aundia. Arazo guztiak ez dira ebazten aldi onetan, baiña erlejiño-sentimena eratzeko lagunak izaten daben oarmena, eksperimentzia, arduragarria da.

Irugarrena, amazapi-amazortzi urte inguruko, buru jabetasuna ta askatasuna lortzearen sasota da, munduaganean-

tzako jokerea ta nagusien jokabidea biltzen dira. Nortasun berezi bat lortzen dabe urte orreitan, eta orrek be izaten dau zer-ikusia erlejiño gaietarako.

GURASOAK

Aldi bakoitxeko egoera berezi orrek ba-dauko zer-ikusia gurasoentzat. Lenengo aldian, naiz urrengoetan, biotzikara bereziak sortzen dira gazteengan eta guraso ta seme-alaben artean izan daitezkan artu-emonak asko aldatzen dira eta seme-alabakaz adiskide giroa ez galtzeko alegin aundia egin bearko dabe gurasoak. Eta gazteak aldakuntza aundi orreitan gurasoakandik geiegi ez urrintzeko alegiña egin bearko dabe. Euren-gan sortzen dan esku-artu-bearrak, nortasun barria, burujabetza aundiagoa, bizikerearen aldakuntza, menpetasun laburragoa, oiturazko edo moral jokabide barriak... danak dauka argibide baten bearra.

ERLEJIÑO

Erlejiño-gaietan aldakuntzak aundiak dira. Umetako aldia urrin geratu urte gixitan eta jokabide barriak bear dira.

Aztertzaileak diñoenez, eragin aundia izan da or, eta askotarikoa, eta ezitzaileak ori. ondo kontuan izan bear dau. Umetan izan dauan erlejiño-giroa onartzeko, erlejiñora itxartutako aldia da gaztaroa, baiña batez be ume-aroko eziketee egokia izan ez ba'da, erlejiñotik aldentzekoa be bai. Sasoi orretan erabagiten da Jainkoagana biurtzea edo Bera-gandik ladentzea.

ERLEJIÑO-ALDIAK

1975'eko argibide-billaketa batek agertu ebanez, aurretikoakandik artutako sinismena eta erlejiño-oiturak itzi egiten dira ume-aroa itzi ta gaztarota sartuz.

Lenengo aldiko gazteen erlejiñoa, gurasoena bera da, aitaren eta amaren zintzotasunari eta egiteai jarraitzen dautsee. Emen gurasoak emondako ikasbi-deak indar aundia dauko.

Orretarako, gurasoak gazteen aurrean izen ona eukidea da bearrezkoa. Seme-alabak beginunean, dedua ta lotsea gurasoen aurrean zaintzea. Orrelan izan ezker, errezago jake euren erlejiñoa onartzea, lenengo aldian gitxienez.

Bigarren aldian, laguneren eragiña ta esku-artzea sartzen dira eta lagunak Jaungoikoaren «experimentzia» edo oarmenik ez ba'dauke, zalantzak eta ezbaiak sortzen dautsez egoera orrek eta errez izten dabez erlejiñoko eginkizunak eta eleizara joatea.

Irugarren aldian, burujabetasuna lortzen dabe eta gurasoen naiz laguneren eragiñak indarra galtzen dau. Gazteak bere sinismena, ikuspegia, eritxiak eta askatasuna daukaz. Nortasun osorantza doaz.

A urteko urteetan izan dabezan oarmen eta ikasiak ba-dauke euren indarra barru-barruan, oiñarri dira, baiña dana aztertzeako gai dira.

Sinismena lortzen dabenak euren erlejiño egintzak sortuko dabez eta Jainkoaren oarmenera elduko dira. Orrelan baketsu ta zoriontsu elduko dira nagusien erlejiño-giroa.

Butron'go gaztelu inguruak

Bedarra, soloetan txarra dan bedarra, txikia ta ezereza dala uste dogunaren, atxurraz kosk egin da be, bere burua barrien barriz, erakuzten daki. Gatika'ko «batasuneziñek», ori berbera egin dabe.

Nork esan leikan da, Gatika'ko ainbat zorrogok, soin bete leku izan dabe, eguneroko batean, eta Butron'go gaztelua argitaratu, orain dan bezela.

Inguruak pagoz, gaztañez da zurgatzez orniturik izan aldien batean, eta ango basoetako nagusi jauntxoek «Tala-Rapiñaz» dana lurreratu emen eben: egotzi, birrindu, ezabatu, diruak kolkoa betetako.

Gaur egunean ez eida ikusten, alde

batera begiratu, naiz bestera so-egin, piñuak, lerdia, eta apeaz inguru guztiaz saskeldurik; sasiz, otaz da arantzaz estaldurik.

Gaztelu inguruetan ibiliz ibili diran gazteak izango dabe, inguru-minguru areitan lurrik, gaztain da areitz barik, piñuz jantzirik. Orain da leen be, ibili izan dira aTala-Rapiñaz», bakoitza al ebanari lotuta, diruaz jabetu gurarik. Aitaturiko zugazti motal joan ziran, areinak izan ziran tokiak, gaur egun piñuari emonik doguz da.

Ez gaitean besteak dagiana ziztrindu, kaskartu et zapuztzen ibilerik. Urik eta iturrik bai dogu, eta eskuek non garbitu.

LANDAJUELA'tar A.

LETONA-K